Lietas Nr. A420373313
Lietas arhīva Nr. SKA-0912-14

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 19.septembrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese D.Mita
tiesnese V.Kakste
tiesnese L.Slica

rakstveida procesā izskatīja Spānijas uzņēmuma *Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A.* blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 4.jūnija lēmumu, ar kuru noraidīts *Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A.* lūgums pieaicināt lietā kā trešo personu SIA „CAF Latvia".

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 1.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Šveices uzņēmuma *Stadler Bussnang AG* pieteikums par 2012.gada 2.aprīlī starp AS „Pasažieru vilciens" un Spānijas uzņēmumu *Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A*. (turpmāk – CAF) noslēgtā līguma par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi atzīšanu par spēkā neesošu.

[2] 2014.gada 26.maijā pirms tiesas sēdes rakstveidā saņemts trešās personas CAF lūgums pieaicināt lietā kā trešo personu bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē arī SIA „CAF Latvia". Lūgums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] Līgumā par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi paredzēts, ka CAF līguma saistību izpildei var nodibināt apakšuzņēmumu. Tas ir izdarīts, nodibinot SIA „CAF Latvia"

[2.2] SIA „CAF Latvia" ar AS „Danske Bank" noslēdza līgumu par kredītlīdzekļu piesaistīšanu cita līguma – līguma par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi, kurš lietā ir apstrīdēts, – izpildei.

[2.3] Ja līgums par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi tiks atcelts, SIA „CAF Latvia" iestāsies negatīvas sekas saistībā ar noslēgto kredītlīdzekļu piesaistīšanas līgumu.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2014.gada 4.jūnija lēmumu noraidīja CAF lūgumu par SIA „CAF Latvia" pieaicināšanu lietā trešās personas statusā. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Līguma par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi 64.punktā paredzētas CAF tiesības, nevis pienākums izveidot apakšuzņēmumu šā līguma saistību izpildei. Turklāt noslēgtā līguma 64.punkta piektā daļa paredz, ka darbu, kas saistīts ar līguma priekšmeta izpildi, nodošana apakšuzņēmējiem neatbrīvo izpildītāju no tā saistībām šī līguma ietvaros. Tādējādi CAF jebkurā gadījumā ir atbildīga par sava piesaistītā apakšuzņēmuma saistību izpildi.

[3.2] AS „Pasažieru vilciens" nav tiešu līgumisko attiecību ar apakšuzņēmēju SIA „CAF Latvia" – līgumiskās attiecības pastāv tikai starp AS „Pasažieru vilciens" un CAF.

[3.3] Šīs lietas ietvaros spriedums nevar skart SIA „CAF Latvia" tiesības vai tiesiskās intereses tiešā veidā. Sprieduma sekas var būt tiešas tikai CAF, savukārt ietekme uz piesaistīto apakšuzņēmumu SIA „CAF Latvia" ir pastarpināta. Ja tiesvedības rezultātā SIA „CAF Latvia" pastarpināti rastos kādi zaudējumi, SIA „CAF Latvia" un CAF savstarpējās attiecības būs risināmas privāttiesiskā ceļā, vienojoties vai vēršoties vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[4] Par lēmumu CAF iesniedza blakus sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Nav loģisks tiesas atzinums, ka līgumā paredzētas CAF tiesības, nevis pienākums izveidot apakšuzņēmumu līguma saistību izpildei. No šā atzinuma izriet, ja līguma 64.punktā būtu ietverts pienākums izveidot apakšuzņēmumu, spriedums tomēr skartu SIA „CAF Latvia".

[4.2] Ja tiks apmierināts *Stadler Bussnang AG* pieteikums, tad SIA „CAF Latvia" zaudēs piešķirto kredītu 17 000 000 *euro* apmērā un veiktos ieguldījumus sakarā ar kredīta piešķiršanu.

[4.3] Administratīvā rajona tiesa atzina, ka spriedums var skart SIA „CAF Latvia" pastarpināti. Administratīvā procesa likuma 28.pants ietver gan pastarpinātu, gan nepastarpinātu personas tiesisko interešu aizskārumu.

[4.4] Lietā Finanšu ministrija ir pieaicināta, jo pieteikuma apmierināšanas gadījumā var būtiski tikt skarts Latvijas Republikas budžets. Pieteikuma apmierināšanas gadījumā tādas pašas būtiskas finansiālas sekas tiks radītas arī SIA „CAF Latvia".

[5] AS „Pasažieru vilciens" ir iesniegusi paskaidrojumus par blakus sūdzību, kuros norādīts, ka sūdzība ir noraidāma.

[6] CAF iesniedza lūgumu izskatīt blakus sūdzību mutvārdu procesā. Lūgumā norādīts, ka blakus sūdzības izskatīšanā nepieciešams pārliecināties par SIA „CAF Latvia" tiesību aizskārumu. CAF ieskatā, tas ir fakta jautājums, kuru nevar pienācīgi izprast, vadoties no lietas materiāliem un rakstveidā paustajiem procesa dalībnieku viedokļiem. Turklāt esot ņemams vērā, ka konkrētajā lietā Augstākā tiesa mutvārdu procesā izskatījusi uzņēmuma *Stadler*

Bussnang AG blakus sūdzību. Vienlīdzīgas attieksmes pret visiem lietas dalībniekiem princips esot pamats mutvārdu procesā izskatīt arī CAF blakus sūdzību.

Motīvu daļa

[7] CAF izteikusi lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 322.panta otro daļu blakus sūdzību izskata rakstveida procesā. Savukārt minētā likuma 112.[1]panta otrā daļa ļauj tiesai pēc sava ieskata noteikt izskatīšanu mutvārdu procesā, ja tas ir lietderīgi. Blakus sūdzības izskatīšana mutvārdu procesā ir lietderīga, ja no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu (*sk., piemēram, Augstākas tiesas 2008.gada 11.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-141/2008 5.punktu*).

Konkrētajā gadījumā, pretēji CAF viedoklim, tiesa uzskata, ka no lietas materiāliem var gūt visu blakus sūdzības izlemšanai nepieciešamo informāciju par faktiem. Tāpēc konkrētās blakus sūdzības izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga.

Tas, ka tiesa citu blakus sūdzību izskatījusi mutvārdu procesā, nenozīmē, ka arī konkrētā blakus sūdzība izskatāma tiesas sēdē. Šajā sakarā nav runa par vienlīdzīgas attieksmes pret lietas dalībniekiem principu, uz kuru norāda CAF, bet par to, vai no lietas materiāliem tiesa var gūt visu konkrētā tās izskatīšanai nodotā jautājuma izlemšanai nepieciešamo informāciju. Ja citas blakus sūdzības izskatīšanā tiesa uzskatīja, ka ar lietas materiāliem nav pietiekami, tas bija pamats noteikt attiecīgās sūdzības izskatīšanu mutvārdu procesā. Konkrētajā gadījumā, kā jau minēts, lietas materiāli ir pietiekami, lai varētu izlemt blakus sūdzību.

Līdz ar to tiesa noraida CAF lūgumu par blakus sūdzības izskatīšanu mutvārdu procesā un izskata blakus sūdzību rakstveida procesā.

[8] Blakus sūdzības izskatīšanai ir izšķirams jautājums, vai apakšuzņēmējs, kuru nodibinājis līdzējs, var būt trešā persona lietā, kurā tiek izskatīts pieteikums par noslēgta iepirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

[9] Administratīvā procesa likuma 28.panta pirmā daļa noteic, ka par trešo personu administratīvajā procesā var būt persona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts var ierobežot vai kuru var skart tiesas spriedums lietā.

Lai personu atzītu par trešo personu administratīvajā procesā tiesā, līdzīgi kā attiecībā uz pieteicēju ir nepieciešams secīgi konstatēt visu tālāk norādīto priekšnoteikumu esību: 1) personas subjektīvo tiesību pastāvēšanu; 2) personas subjektīvo tiesību esošu vai iespējamu aizskārumu, kas radīts ar konkrētu administratīvo aktu, faktisko rīcību vai publisko tiesību līgumu; 3) cēloņsakarību starp valsts rīcību (darbību vai bezdarbību) un personas subjektīvo tiesību esošu vai iespējamu aizskārumu (*sal. Augstākās tiesas 2009.gada 12.novembra lēmuma lietā Nr.SKA-686/2009 7.punktu, 2010.gada 26.novembra lēmuma lietā Nr.SKA-663/2010 8.punktu*).

[10] Apakšuzņēmējs ir pretendenta vai tā apakšuzņēmēja piesaistīta persona, kura veic darbības, kas nepieciešamas ar pasūtītāju noslēgta līguma izpildei. Apakšuzņēmēja pieaicināšana *per se* ir pretendenta prerogatīva. Atbilstoši publisko tiesību principiem pasūtītājam nav tiesību aizliegt apakšuzņēmēju iesaistīšanu vai noteikt jebkādus papildu ierobežojumus apakšuzņēmēju iesaistīšanai iepirkumu līgumos, ciktāl tas nav noteikts likumā. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums sīkāk neregulē pretendenta un tā apakšuzņēmēja savstarpējās tiesiskās attiecības, šādas attiecības regulē privāttiesiska vienošanās, kuras saturu nosaka attiecīgais pretendents un viņa piesaistītais apakšuzņēmējs.

[11] Blakus sūdzība ir balstīta uz argumentu, ka *Stadler Bussnang AG* pieteikuma apmierināšanas gadījumā SIA „CAF Latvia" radīsies zaudējumi.

Ja izskatāmajā lietā tiks apmierināts *Stadler Bussnang AG* pieteikums par līguma par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi atzīšanu par spēkā neesošu, tad CAF zaudēs tiesības īstenot elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi. Iespējamie zaudējumi SIA „CAF Latvia" kā CAF apakšuzņēmumam ir saistīti ar apstākli, ka CAF nespēs pildīt privāttiesisko vienošanos, kas pastāv starp CAF un SIA „CAF Latvia". Tādējādi iespējamo zaudējumu rašanās SIA „CAF Latvia" izriet no vienošanās starp CAF un SIA „CAF Latvia", nevis no līguma par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi, kas noslēgts starp AS „Pasažieru vilciens" un CAF.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka nepastāv tieša cēloņsakarība starp spriedumu, ar kuru, iespējams, varētu tikt atzīts par spēkā neesošu līgums par jaunu elektrovilcienu un dīzeļvilcienu piegādi, un SIA „CAF Latvia" radīto zaudējumu. Turklāt ir pamatots arī pirmās instances tiesas secinājums, ja CAF nespēs pildīt pienākumus, kas izriet no vienošanās starp CAF un SIA „CAF Latvia", SIA „CAF Latvia" varēs vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību par zaudējumu atlīdzināšanu.

[12] Nav pamatots CAF viedoklis, ka Administratīvā procesa likuma 28.pants ietver gan pastarpinātu, gan nepastarpinātu personas tiesisko interešu aizskārumu. Minētā norma, tāpat kā Administratīvā procesa likuma 31.pants, ietver nepieciešamību konstatēt tiešu cēloņsakarību starp valsts rīcību un privātpersonas subjektīvo tiesību aizskārumu. Tas nozīmē, ka ir nepieciešams konstatēt, ka konkrētas personas subjektīvo tiesību aizskārums ir valsts konkrētas rīcības tiešas un nepastarpinātas sekas (*līdzīgi Bērtaite I. 31.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2013, 385.lpp.*).

[13] Ņemot vērā iepriekš minēto, nav izšķirošas nozīmes pārējiem CAF blakus sūdzības argumentiem.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta ceturto daļu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 4.jūnija lēmumu, bet *Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A.* blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (*paraksts*) D.Mita

Tiesnese	(*paraksts*)	V.Kakste
Tiesnese	(*paraksts*)	L.Slica